

İzmir'in göç ve yoksulluk raporu

26 Şubat 2010

[Mehmet Emin AL]

28 mahallede yapılan araştırma nüfusun sadece yüzde 19'unun sürekli bir işte çalıştığını gösterdi

İzmir Büyükşehir Belediyesi, İGEP (İç Göç Entegrasyon Projesi) kapsamında İzmir'in dezavantajlı mahallelerinin profilini çıkardı. Aralık 2008'de başlayan çalışmanın sonuçları İzmir Büyükşehir Belediyesi'nde Başkan Vekili Dr. Sırrı Aydoğın ve İGEP Projesi Takım Lideri Luc Zwaenepoel'in de katıldığı basın toplantısıyla açıklandı.

Yol haritası olacak

İGEP Projesi'nin İstanbul, Ankara ve Bursa'da da yürütüldüğünü hatırlatan ve İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin sosyal belediyecilik anlamında zaten pek çok yardımda bulunduğunu hatırlatan Aydoğın "Projenin ortaya koyduğu sonuçlarla yapılan sosyal yardımların mükerrer olmasının önüne geçilecek ve daha fazla verim alınacak. En önemlisi ise, önümüzdeki süreçte hem bizim hem de diğer sosyal proje yürüten kamu ve özel kurum ve kuruluşlara rehber olacak bir yol haritasına sahip olduk" dedi. İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından, İGEP projesi kapsamında İzmir'de dezavantajlı 107 mahalle belirlendi. Daha sonra bu mahallelerin arasından da Bayraklı, Çiğli, Konak, Karabağlar, Bornova ve Narlıdere'deki en dezavantajlı 28 mahalle tespit edilerek buradaki 1.924 kişi ile anket ve mülakatlar yapıldı. Buna göre elde edilen sonuçlar şöyle:

Araştırmaya katılan hanelerdeki nüfusun yüzde 52.4'ü İzmir'e başka bir kentten iş bulma umudu ile geldi. Araştırmaya katılan hanelerin yüzde 61'nin ödemekte güçlük çektiği borcu bulunuyor. Kendi ekonomik durumlarını "iyi" olarak nitelendirenlerin oranı yalnızca yüzde 2'de kalırken, "kötü" ya da "çok kötü" olarak değerlendirenler yüzde 48'i buluyor. "Orta halli" diyenlerin oranı da yüzde 49.8.

Görüşülen kişilere "uzun vadeli bir ödeme planı ile bir ev yapılırsa, aylık ödeme miktarının ne kadar olabileceği" sorulduğunda, ortalama 182 lira cevabı verildi. 150 TL'nin altında ödeyebileceğini söyleyenlerin oranı yüzde 58'i buluyor. Ağırlıklı olarak 1970'lerden itibaren başlayan göç oranlarında azalma var. 1981-2000 arasında ortalama yüzde 28 iken, daha sonra bu oran yüzde 19'a gerilemiş durumda. Göç nedeninin tepesinde, yüzde 21.3 ile işsizlik ve iş bulamama geliyor. Anne-babanın göç etmesi yüzde 21,2 ile ikinci sırada.

Göçle gelen vatandaşların özellikle Büyükşehir Belediyesi ve kaymakamlıklardan aldıkları gıda yardımları göz önünde bulundurulduğunda oran yüzde 33 olurken bu orana valilik ve ilçe belediyeler de hesaplandığında göç edenlerin yüzde 50'sinin yardımlarla ayakta kaldığı anlaşılıyor. İzmir'e göç edenlerin büyük çoğunluğu Ağrı ve Mardin bölgelerinden. Bunları sırasıyla Erzurum ve Manisa takip ediyor.

Araştırma yapılan mahallelerde oturan erkeklerin yüzde 25'i, kadınların ise yüzde 24'ü, 14 yaşın altında olduğu gözlemlendi. Kadınların yüzde 55.2'si, erkeklerin ise 66'ı ilköğretim mezunu. Lise üste eğitilmiş oranı kadınlarda 4.2, erkeklerde ise 5.8'de kalıyor. Hanede yaşayan erkeklerin yüzde 37'si kadınların ise yüzde 29'u henüz evlenmemiş.

6 yaş üzerinde sürekli bir işte çalışanların oranı yüzde 18.8, çalışmayanların oranı yüzde 73.9, sürekli olmayan işlerde çalışanların oranı ise yüzde 7. İşçi olarak çalışanların oranı yüzde 54'ü bulurken, memur oranı 16.3, girişimci oranı yüzde 15'i buluyor. Vasıfsız işçi oranı ise yüzde 12.2 düzeyinde. Çalışmayanların yüzde 32.4'ü evhamımı/kızı olduğu için çalışmadığını belirtirken, 31.9'u ise öğrenci olduğu için çalışmadığını belirtiyor. Yüzde 12.7'si işsizlik nedeniyle çalışmadığını belirtiyor. Yüzde 9'u emekli, yüzde 5.2'si ise çalışma yaşında olmadığından çalışmıyor. Diğer nedenleri söyleyenlerin oranı da yüzde 8.8. Araştırmanın sonuçları, yaşanmakta olan dünya ekonomik krizinin ülkemize olan yansımalarını da ortaya koyuyor. İş bulamadığı için çalışmayanların yüzde 60'ı, daha önce özel sektörde işçi olarak çalıştığını beyan etmektedir. İş bulamadığı için çalışmayanların ise yüzde 71'i erkek, 34'ü de lise ve üstü eğitime sahiptir.

15-24 yaş arasında kadınların yüzde 80'i, erkeklerde ise 94'ü bekardır. 25-34 yaş diliminde kadınlar arasında evli olanların oranı yüzde 70'e yaklaşıyor, erkeklerde ise bu oran yüzde 60.

Araştırmaya konu olan mahallelerde oturanların yüzde 43,8'i bakımsız müstakil evlerde ya da gecekonduda oturuyor. Apartmanlarda yaşayanların oranı 30.8, bahçeli veya bahçeli müstakil evde yaşam sürenlerinin oranı da yüzde 25.4. Yüzde 40.4'ü kendisine ait tapulu bir evde otururken, 34'2'si kirada bulunmakta. Konutu kendisine ait ama tapusuz olanların oranı da yüzde 17.9.

Hanelerde yaşayanların evlerinin yaş ortalaması 32'yi buluyor. Tamamının elektrik ve su şebekesi var; yüzde 99.6'sı kanalizasyona bağlı. Üçte ikisinde telefon bağlantısı, yarısında da kablo ya da uydu sistemi bulunuyor.